

Proefschrift

Auteur: Deo-Gracias Sedjro Oloyede HOUNDOLO

TITEL:

Wat we leren van veelzijdige interventies en interventies in één sector in het tijdperk van de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen

SAMENVATTING

Armoedebestrijding blijft een gemeenschappelijk doel. Recente tendensen ten spijt hebben regeringen uit alle delen van de wereld zich uitgesproken om armoede uit te bannen, zoals blijkt uit de eerste Duurzame Ontwikkelingsdoelstelling (SDG), die tegen 2030 een einde moet maken aan armoede. Het is relatief gemakkelijk om dergelijke doelen te stellen, maar de in de SDG geformuleerde belofte om niemand achter te laten vereist langdurige politieke en economische stabiliteit en het vermogen om innovatieve en op de context afgestemde, op feiten gebaseerde en schaalbare ontwikkelingsinterventies te ontwerpen, uit te voeren en te evalueren. Uit een nadere beschouwing van dergelijke vormen van armoedebestrijding blijkt dat er grofweg twee typen interventies zijn: ontwikkelingsinterventies in één sector en veelzijdige interventies.

Het doel van dit proefschrift is om een bijdrage te leveren aan de kennis over de dynamiek van armoede op het platteland, en aan het debat over de effectiviteit van interventies in één sector en veelzijdige interventies bij de aanpak van armoede. Het proefschrift is gebaseerd op data uit twee West-Afrikaanse landen: Ghana en Benin. Het eerste essay omvat een onderzoek naar de mobiliteit van plattelandshuishoudens in Noord-Ghana met een verschillende mate van armoede. Het onderzoek heeft vijf jaar geduurd (van 2012 tot 2016) en in die periode was er geen ontwikkelingsinterventie van betekenis. In het tweede essay wordt de invloed van het Millennium Village Programme (MVP) geëvalueerd. Dit project is tussen 2012 en 2016 uitgevoerd in Noord-Ghana. Het betrof een veelzijdige interventie die was bedoeld om de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen te halen. Het derde essay beschrijft een gerandomiseerd onderzoek met controlegroep naar de effecten van een interventie in één sector: het project Food Production and Resilience of Farmers (PAPVIRE-ABC), een interventie op het gebied van voedselproductie en veerkracht van boeren. Dit project is van 2016 tot 2022 uitgevoerd in Benin.

In het eerste essay wordt de armoededynamiek in Noord-Ghana onderzocht met behulp van paneldata op het niveau van huishoudens in de periode 2012-2016. In het hoofdstuk worden uitgaven van huishoudens die zijn uitgedrukt in volwassene-equivalent per hoofd van de bevolking, en een gewogen bestaansmiddelenindex gebruikt om armoede te bepalen met zowel een eendimensionale als een tweedimensionale lens. Met behulp van een statische en dynamische benadering zijn de factoren die samenhangen met armoedemobiliteit onderzocht, waarbij chronisch arme huishoudens centraal

stonden. Uit de resultaten blijkt een stijging van het armoedepercentage van 44% naar 51% (gebaseerd op uitgaven) en van 39% naar 52% (gebaseerd op bezit) gedurende de onderzochte periode. Uit het onderzoek naar factoren die samenhangen met armoede komt geen duidelijk patroon naar voren, afgezien van het idee dat bezit van kleine herkauwers armoedebestrijding zou kunnen bevorderen.

Het tweede essay beschrijft onderzoek naar de effecten van het Millennium Village Project (MVP), een veelzijdige interventie gebaseerd op de big push-theorie. Het MVP was bedoeld om de armoedeval tegen te gaan en mensen binnen vijf jaar uit extreme armoede te halen. Het onderzoek is gebaseerd op paneldata bestaande uit informatie over de uitgangssituatie (in 2012) en de eindsituatie (in 2016) in dorpen in de experimentele en controlegroep in Noord-Ghana. Armoede is gemeten op huishoudenniveau op basis van uitgaven uitgedrukt in volwassene-equivalent, een gewogen bestaansmiddelenindex en individuele bezittingen. Nadat huishoudens op basis van waarneembare kenmerken aan elkaar gekoppeld waren, is het effect van de interventie gemeten met een difference-in-differences-benadering en tweemaal zo sterke identificatiestrategieën. Uit het onderzoek blijkt dat het programma een positieve invloed heeft op bezittingen, maar dit vertaalt zich niet in een toename in uitgaven uitgedrukt in volwassene-equivalent.

Het derde essay beschrijft een gerandomiseerd onderzoek met controlegroep naar de effecten van een interventie in één sector: het project Food Production and Resilience of Farmers (PAPVIRE-ABC) in Benin. In de experimentele groep kregen boeren uitgebreide landbouwkundige voorlichting en een gratis pakket met verbeterde zaden, kunstmest en pesticiden die ze op een experimenteel perceel gebruikten dat was ingericht op hun eigen landbouwgrond. In de controlegroep kregen boeren de gebruikelijke landbouwkundige voorlichting en gratis toegang tot verbeterde zaden, maar geen kunstmest en pesticiden. De resultaten wijzen op een toename van 24% in de maïsopbrengst op de experimentele percelen. Deze is mogelijk toe te schrijven aan de interventie. Nadat de subsidies en andere stimuleringsmaatregelen waren beëindigd, verdwenen deze effecten echter. Dit bevestigt hoe lastig het is de effecten van dergelijke interventies te laten beklijven en de programma's op te schalen.

Al met al is de boodschap van dit proefschrift niet erg hoopvol. Terwijl de armoede wereldwijd is afgenomen, blijkt vertrouwen op doorsijpelbeleid zonder specifieke gerichtheid op armoede in de West-Afrikaanse context geen bijdrage te leveren aan armoedebestrijding (hoofdstuk 2). Hoewel een interventie in meerdere sectoren en een interventie in één sector enige positieve effecten hebben gehad, zijn deze effecten van voorbijgaande aard gebleken (hoofdstuk 3 en 4). De resultaten van het onderzoek in dit proefschrift hebben drie implicaties. Ten eerste gaat het niet om de effectiviteit van interventies in meerdere sectoren versus die in één sector. Er zijn veel wetenschappelijke resultaten die wijzen op het slagen en het mislukken van zowel veelzijdige als sectorgebonden interventies. Ten tweede zijn data uit enquêtes onder huishoudens en moderne statistische technieken weliswaar zeer nuttig, maar moeten deze worden aangevuld met andere benaderingen. Dit geldt vooral wanneer programma's niet werken.

Een voorbeeld van een andere benadering is vergelijkend onderzoek naar de politieke economie van ontwikkeling (wetten, instellingen, normen, macht) van gemarginaliseerde regio's om te begrijpen en vast te stellen hoe historische en hedendaagse politieke beslissingen de toewijzing van middelen en ontwikkelingsresultaten hebben bepaald en blijven bepalen in dergelijke regio's. Ten slotte wijzen de kortetermijneffecten van de interventie die in dit proefschrift is onderzocht en die ook daarbuiten zijn gebleken erop dat het belangrijk is om meer aandacht te besteden aan andere aspecten van interventies dan alleen maar de effecten ervan. Dit zijn aspecten als financiering op langere termijn, kosteneffectiviteit en plannen voor opschaling en duurzaamheid.